

PROJECT

twitter

Abigail Bernice Julia Vis

FONTYS HOGESCHOOL KIND & EDUCATIE.

Dit project gaat over Twitter en wordt uitgevoerd in groep 5 van basisschool Noorderlicht, te 's-Hertogenbosch. Tijdens dit project wordt onderzocht hoe en op welke manier Twitter ingezet kan worden in het basisonderwijs. Middels verschillende bronnen wordt er in dit project gekeken naar onderwerpen als digitale didactiek, ICT-bekwaamheid en sociale media.

Naast het verdiepen in de theorie zijn er ook een aantal enquêtes afgenomen. Met deze enquêtes is er bekeken hoe actief sociale media gebruikt wordt en welke meerwaarde leerkrachten en kinderen denken dat sociale media in het onderwijs heeft.

Durven en **ondernemen** zijn twee woorden die terug komen in het hoofdstuk aanbevelingen en suggesties.

Samenvatting.....	2
1. Voorwoord.....	4
2. Inleiding.....	5
3. Doel	6
4. Vraagstelling.....	7
5. Theoretisch kader.....	8
5.1 Digitale didactiek.....	9
5.1.1 TPACK	10
5.2 ICT-bekwaam.....	11
5.3 Sociale media.....	12
5.3.1 Waarom sociale media?.....	13
5.3.2 Ouderbetrokkenheid.....	14
5.3.3 Help leerlingen mediawijs.....	15
6. Onderzoeksmethoden.....	16
7. Resultaten.....	17
8. Conclusie	20
9. Discussie	21
10. Evaluatie	22
11. Aanbevelingen en suggesties	23
11.1 Starten met Twitter	24
11.2 Om over na te denken.....	25
11.3 Aan de slag met Twitter	26
13. Literatuurlijst	28
Bijlage	31
Enquête leerkrachten.....	32
Enquête groep 5.....	34
Resultaten enquête leerkrachten.....	36
Resultaten enquête groep 5.....	39
Lesvoorbereiding taal.....	44
Lesvoorbereiding rekenen.....	48
Lesvoorbereiding Vreedzame school	49

Na een tiental weken hard werken ligt mijn project hier voor u klaar. Ik heb het werken in de beroepspraktijk op basisschool Noorderlicht als plezierig ervaren en wil hierom ook mijn mentor Jerney Rengeling en kinderen van groep 5 bedanken voor hun bijdrage. Ook wil ik mijn mentor bedanken voor het vertrouwen en de vrijheid die ik heb gekregen om het project uit te voeren. Ik hoop dat het rapport een bijdrage levert aan de verdere professionalisering van sociale media in het onderwijs.

Zonder dat ik hopelijk iemand te kort doe, wil ik graag in het bijzonder een aantal mensen bedanken. Ten eerste de docenten die de bijeenkomsten van minor Kind, Leren en Media hebben verzorgd. Dit was een extra steuntje voor het opzetten en uitvoeren van het project.

Ten tweede wil ik mijn begeleider tijdens het leerproces, Erik Meesters, bedanken voor de tijd en tips. Dankzij hem kon dit onderzoek tot goede banen leiden.

“Sociale media is een samenvoeging van twee begrippen”, aldus Hilgers et al. (2012). Vroeger was media een hulpmiddel om informatie over te dragen, dit gebeurde middels de radio, krant en televisie. Volgens Hilgers et al. (2012) kenmerkt deze ‘oude’ media als eenrichtingverkeer.

De sociale media kenmerkt zich met interactie, op dialoog en op samenwerking tussen mensen, tussen deelnemers aan de maatschappij (Hilgers et al., 2012). Sociale media zijn internettoepassingen, waarmee het mogelijk is om informatie met elkaar te delen op een gebruiksvriendelijke en vaak leuke wijze. Het gaat vaak niet alleen om informatie in de vorm van tekst, ook geluid en beeld worden via sociale media gedeeld (Kennisset, 2012). Deze informatie kan gebruikt en veranderd worden. Sociale media zorgt ervoor dat gebruikers gemakkelijk socialiseren en interactie hebben met de (digitale) wereld om hen heen. Deze interactie kan variëren van het eenvoudig vragen naar een mening tot het gezamenlijk bedenken van nieuwe innovatieve projecten (Hilgers et al., 2012).

Omdat sociale media een steeds grotere rol speelt in de huidige maatschappij en eigenlijk onmisbaar is voor sommigen mensen, ga ik in dit project op zoek naar hoe sociale media in het onderwijs ingezet kan worden. In dit project zal vaker het onderwerp sociale media aan bod komen, terwijl de doel- en vraagstelling rond het sociale medium Twitter hangt. Over Twitter zijn nog te weinig onderzoeken en theorieën te vinden, waardoor ik tijdens het project veel over sociale media zal praten. Het project zal hoofdzakelijk gaan over het waarom en hoe Twitter ingezet kan worden in het onderwijs.

‘Hoe kan basisschool Noorderlicht het sociale medium Twitter inzetten, op organisatorisch gebied, ter ondersteuning van het onderwijs?’ luidt de vraagstelling van dit project.

Het doel van dit project is om te ondervinden waarom en hoe Twitter in het onderwijs ingezet kan worden. Basisschool Noorderlicht zet al het sociaal medium Facebook in om ouderbetrokkenheid te vergroten. Maar hoe kan het sociaal medium ingezet worden in het onderwijs? Met dit project hoop ik een aantal groepsleerkrachten te enthousiasmeren en handvatten te bieden om Twitter, of een ander sociaal medium, in te zetten in het onderwijs.

In het vorige hoofdstuk werd het doel van dit project beschreven. Bij een doel hoort een vraagstelling en met een vraagstelling komen deelvragen mee. De vragen hebben betrekking op dit project en worden hieronder beschreven.

Vraagstelling

Hoe kan basisschool Noorderlicht het sociale medium Twitter inzetten, op organisatorisch gebied, ter ondersteuning van het onderwijs?

Deelvragen

- Wat heeft de leerkracht nodig om ICT in het onderwijs te integreren?
- Wat is de meerwaarde van sociale media in het onderwijs?
- Welke mogelijkheden heeft Twitter in het onderwijs?

Het theoretisch kader bestaat uit verschillende onderwerpen, deze onderwerpen zijn voortgekomen uit de vraagstelling en deelvragen. De volgende onderwerpen komen aan bod: digitale didactiek, ICT-bekwaam en sociale media.

Het onderwijs kent twee taken, namelijk het leren van leerlingen vergemakkelijken en zorg te dragen dat leren leidt tot goede leerprestaties (Brand-Gruwel, 2012). Om de taken op de juiste manier in de huidige maatschappij uit te voeren wordt er steeds meer ICT in het onderwijs geïntegreerd. ICT-gebruik in het onderwijs heeft zeker een toevoeging, het zorgt namelijk vaak voor levendige leermomenten, meer variatie, grotere oplettendheid, meer tempo, harder werken en beter leren (Merkx, Wijnen & Zuylen, 2012).

Steeds meer leerkrachten ervaren ICT als een verrijking van hun didactische gereedschapskoffer, je kunt het namelijk steeds hergebruiken, bijvoorbeeld informatie, instructie, opdrachten, toetsen of oefeningen. ICT brengt niet alleen verrijking van de didactische competentie, ook verandert het steeds meer de rol van de leerkracht. Leerkrachten worden minder leerkracht en meer procesbegeleider. Met de opkomst van ICT in het onderwijs coachen leerkrachten steeds vaker leerlingen op afstand, zoals flipping the classroom. Hierbij is digitale didactiek onmisbaar (Merkx, Wijnen & Zuylen, 2012).

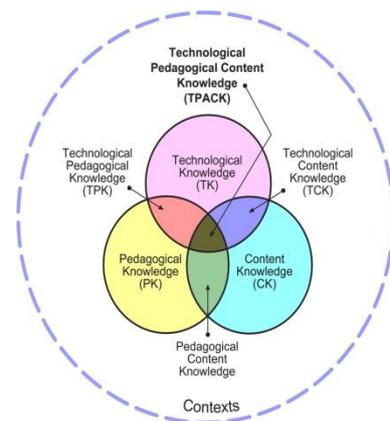
Digitale didactiek is de kennis en kunde met betrekking tot het gebruik van ICT bij het organiseren en vergemakkelijken van het leren (Hilgers et al., 2012; Simons, 2002). Hierbij is het wel van belang dat de leerkracht zich verdiept in de didactiek, de technologie en de wijze waarop didactiek en techniek elkaar beïnvloeden. ICT helpt je immers leeractiviteiten te vergemakkelijken die zonder technologie niet gerealiseerd kunnen worden (Hilgers et al., 2012). Denk bijvoorbeeld aan Flipping the Classroom, of methodes die software bieden om instructie te vergemakkelijken.

“Bij het inrichten van onderwijs en het positioneren van traditionele en digitale didactiek in dat verband is het van groot belang voortdurend op het netvlies te houden waar we het voor doen. Leren is het doel, onderwijzen het middel en didactiek het onderwijsgereedschap” (Merkx, Wijnen & Zuylen, 2012).

Bij het ontwerpen van onderwijsactiviteiten is het van groot belang dat men vertrekt vanuit de leerdoelen. Leren is immers het doel van het onderwijs (Merkx, Wijnen & Zuylen, 2012). Als eerst stelt de leerkracht het leerdoel vast, vervolgens bedenkt de leerkracht daar een leeractiviteit, sociale media en leerinhoud bij. Ondertussen moeten leerkrachten regelmatig reflecteren en zich afvragen of de technologie nog wel past bij de leerdoelen (Hilgers et al., 2012). Tegelijkertijd is het van groot belang dat de leerkracht nadenkt over de kennis die zij al hebben en de kennis die zij nog moeten verwerven. Het TPACK-model biedt een beschrijving van de kennisbasis die leerkrachten zouden moeten hebben om ICT te integreren in hun onderwijspraktijk (Stichting Kennisnet, 2011).

Het TPACK-model is ontwikkeld door Koehler en Mishra. Volgens hen moet een leerkracht, die ICT in het onderwijs wil integreren, deskundig zijn op drie gebieden:

1. Technologische kennis (Technological Knowledge) is het omgaan met techniek en een functioneel begrip hebben van ICT om te kunnen beoordelen welke mogelijkheden nieuwe technologie biedt om een bepaalde vakinhoud begrijpelijker te maken.
2. Didactische kennis (Pedagogical Knowledge) betekent weten hoe leerlingen leren, hun concepties en misconcepties, hoe leermiddelen kunnen worden ingezet, evaluatie van leren, klassenmanagement, lesvoorbereiding en –uitvoering.
3. Vakinhoudelijke kennis (Content Knowledge) omdat de centrale feiten, concepten, theorieën en procedures van een bepaald vakgebied, maar ook kennis van de manier waarop het vakgebied zich uitbreidt. Met de combinatie van vakinhoudelijke en didactische kennis kan de leraar leerlingen helpen complexe concepten te begrijpen (Koehler & Mishra, 2005).

Figuur 1: Het TPACK-model

Leerkrachten moeten niet alleen beschikken over kennis van ICT, didactiek en vakinhoud afzonderlijk. Een leerkracht moet weten hoe de drie soorten kennis met elkaar samenhangen en daar zinvolle lessen op baseren. Het is van belang dat zij weten waardoor bepaalde leerinhouden moeilijk of makkelijk te leren zijn en hoe ICT-toepassingen de leerlingen kunnen helpen om problemen tijdens het leerproces te overwinnen (Koehler & Mishra, 2005).

Voor goed onderwijs zijn goede leraren nodig. Uit onderzoek blijkt dat de ICT-bekwaamheid van leerkrachten van essentieel belang is bij het verberen van leeropbrengsten van leerlingen. Om leerlingen te helpen zich te ontwikkelen tot burgers die kunnen samenwerken, problemen oplossen en effectief kunnen functioneren in de maatschappij kunnen leraren ICT als hulpmiddel gebruiken. ICT kan ondersteunen in verschillende facetten van het beroep van de leraar. Kennisnet onderscheidt daarbij 3 kerntaken, namelijk: pedagogisch didactisch handelen, werken in schoolcontext en professionele ontwikkeling (Kennisnet, 2012).

Pedagogisch-didactisch handelen

Leerkrachten ondersteunen hun onderwijs met ICT-hulpmiddelen (Hilgers et al., 2012; Kennisnet, 2012). De leerkracht is in staat om verbindingen te leggen tussen leerdoelen, werkvormen en de inzet van ICT-hulpmiddelen; en tevens uit te leggen welke meerwaarde ICT in het uitvoeren van zijn taak (Hilgers et al., 2012). Zie ook [6.1.1 TPACK](#).

Werken in schoolcontext

Leerkrachten organiseren en verantwoorden hun werk met behulp van ICT-hulpmiddelen. De ICT-hulpmiddelen zijn gekozen door de school, met deze ICT-hulpmiddelen voert de leerkracht verschillende taken uit, zoals: het organiseren van eigen werk, het communiceren met leerlingen, collega's en ouders, het verantwoorden van eigen handelen. Denk bijvoorbeeld aan het digitaal zichtbaar maken van de voortgang van leerlingen (Kennisnet, 2012).

Professionele ontwikkeling

Het is van belang dat leerkrachten eigen bekwaamheid met behulp van ICT-middelen onderhouden en ontwikkelen. Zij zijn in staat om relevante digitale bronnen en platforms te vinden en te raadplegen; en om informatie en ervaringen uit te wisselen via digitale platforms (Hilgers et al., 2012; Kennisnet, 2012).

“Sociale media is een samenvoeging van twee begrippen”, aldus Hilgers et al. (2012). Vroeger was media een hulpmiddel om informatie over te dragen, dit gebeurde middels de radio, krant en televisie. Volgens Hilgers et al. (2012) kenmerkt deze ‘oude’ media als eenrichtingverkeer.

De sociale media kenmerkt zich met interactie, op dialoog en op samenwerking tussen mensen, tussen deelnemers aan de maatschappij (Hilgers et al., 2012). Sociale media zijn internettoepassingen, waarmee het mogelijk is om informatie met elkaar te delen op een gebruiksvriendelijke en vaak leuke wijze. Het gaat vaak niet alleen om informatie in de vorm van tekst, ook geluid en beeld worden via sociale media gedeeld (Kennisnet, 2012). Deze informatie kan gebruikt en veranderd worden. Sociale media zorgt ervoor dat gebruikers gemakkelijk socialiseren en interactie hebben met de (digitale) wereld om hen heen. Deze interactie kan variëren van het eenvoudig vragen naar een mening tot het gezamenlijk bedenken van nieuwe innovatieve projecten (Hilgers et al., 2012).

“Sociale media zijn geïntegreerd in het dagelijks leven. Bijna 8 op de 10 Nederlanders maakt gebruik van één of meerdere sociale media” (Newcom Research & Consultancy, 2013). Gaat dit ook om kinderen in het basisonderwijs? Is sociale media dan ook waardevol voor het basisonderwijs?

Dagelijks komen kinderen in aanraking met sociale media (Hofmans, 2012; Leraar24, 2012). “Communicatie is de laatste jaren, onder andere door het gebruik van sociale media, veel dynamischer geworden!” (Hofmans, 2012). De manier waarop kinderen informatie verzamelen en verwerken is anders geworden, net als de manier waarop zij met elkaar communiceren en samenwerken (Leraar24, 2012). Volgens Social Media Wijs (2012) maakt zelfs 72% al voor haar 10^e levensjaar gebruik van sociale media. Dit toont aan dat sociale media een grote rol speelt in de belevingswereld van kinderen. Het is van groot belang dat leerkrachten inspelen op de belevingswereld van kinderen (Alkema & Tjerkstra, 2011; Leraar24, 2012; Naaijken, 2012). Naaijken (2012) is er zelfs van overtuigd dat leerlingen beter presteren wanneer het onderwijs is afgestemd op hun wereld, een wereld waarin sociale media een grote rol speelt.

Hilgers et al. (2012) concluderen zelfs uit onderzoek dat het gebruik van sociale media de intrinsieke motivatie stimuleert. Kinderen worden namelijk eigenaar van een persoonlijke leeromgeving, waardoor het gevoel van eigenaarschap wordt vergroot (autonomie). Binnen deze leeromgevingen vindt er ook interactie plaats, waardoor samenwerken en feedback ontvangen/geven mogelijk is.

Met sociale media ontwikkelen kinderen de 21st Century Skills (Hilgers et al., 2012; Voogt & Pareja Roblin, 2010). Volgens Voogt & Pareja Roblin (2012) zijn de 21st Century Skills belangrijk om bij te kunnen dragen aan de maatschappij. Door bijvoorbeeld een weblog over een bepaald onderwerp te volgen, leer je denken in patronen, dankzij RSS leer je informatie snel te filteren, door online video's te maken ontwikkel je creativiteit, en via communities verbeter je vaardigheden om samen te werken en problemen op te lossen (Hilgers et al., 2012).

Sociale media zorgt ook voor het gevoel kleinschaligheid (2012). Volgens Sari (2012) wordt dit gevoel gecreëerd door het gebruik van sociale media en dat zelfs wanneer er 3000 leerlingen op school zitten. Het delen van nieuwsberichten en informatie vergroot namelijk de interactie tussen studenten en leerkrachten. Doordat je als leerkracht aanwezig bent op de plaatsen waar leerlingen zich thuis voelen, zorgt dit ook deels voor een laagdrempelige situatie. Dit kan positief uitwerken voor leerlingen die normaal gesproken meer op de achtergrond blijven. Ook is Sari (2012) van mening dat het inzetten van een blog (of tweet) kan helpen bij de bewustwording en studenten aansporen om beter na te denken over hoe ze zinnen moeten formuleren. De blog is namelijk toegankelijk voor een heel breed publiek. Dit kan erg nuttig zijn voor de taalvaardigheid (Sari, 2012).

Volgens Onderwijs Maak Je Samen (2010) brengt sociale media in de klas nog meer voordelen met zich mee. Zo zijn actuele bronnen direct beschikbaar en is Van Zadelhoff (2013) van mening dat je zo de wereld in de klas haalt. Doordat je contacten legt met andere personen lijkt alles dichterbij, bijvoorbeeld André Kuijpers en zo zijn reis volgen (ervaring van Van Zadelhoff, 2013). Ook kunnen verschillende toepassingen (bestanden, geluid en video) geïntegreerd worden.

Er is sprake van ouderbetrokkenheid wanneer ouders op de een of andere manier actief betrokken zijn bij het reilen en zeilen van de school (Alkema & Tjerkstra, 2011). Maar waarom zou je ouders betrekken bij het reilen en zeilen van de school? Volgens Onderwijsraad (2010) zijn er vier motieven om ouders te betrekken, namelijk: pragmatisch motief (taakverlichting van de school), pedagogisch motief (afstemming opvoeding ouders en school), onderwijspsychologisch motief (leerproces kinderen verbeteren, denk ook aan thuis samen oefenen) en maatschappelijk motief (vorm van democratisering en middel tot culturele integratie).

“Betrokkenheid en participatie hebben een positief effect op de (cognitieve) prestaties en het gedrag van de leerlingen en op het functioneren van de school (en de omgeving/wijk waarin die school staat)” (Onderwijsraad, 2010).

Er zijn verschillende middelen die je in kunt zetten om ouderbetrokkenheid te vergroten, onder andere sociale media. Middels profielsites, zoals Facebook en Hyves, kun je groepen aanmaken. Binnen die groep kun je ouders op de hoogte houden via statusupdates. Ook kun je er foto's en video's met elkaar delen. Ouders op de hoogte houden van nieuwtjes is ook mogelijk met Twitter. Met Twitter kun je een school- of klassaccount aanmaken en deel je berichtjes met 140 tekens met elkaar. Ouders met een Facebook, Hyves of Twitter account kunnen met een eigen account reageren.

Hieruit kan geconcludeerd worden dat ouderbetrokkenheid (cognitieve) prestaties, gedrag van leerlingen en het functioneren op school worden vergroot. Hierbij kan sociale media account, als Facebook, Hyves en Twitter, helpen.

Men gaat er vaak vanuit dat anderen mediawijs en digitaal vaardig zijn. Kinderen weten vaak juist niet dat hun tweets voor iedereen te lezen zijn en dat hun krabbels nog jarenlang via Google terug te vinden zijn. Soms gaan kinderen toch de fout in, het is belangrijk om ze hierop aan te spreken zodat ze in de toekomst niet dezelfde fouten maken. Die missers kunnen ze ook binnen de muren van hun school maken. Ouders en leerkrachten zijn daarom samen verantwoordelijk voor de mediawijsheid van kinderen. Het is van belang dat zij er samen voor zorgen dat kinderen leren om te gaan met media. Scholen kunnen ouders daarbij helpen door bijvoorbeeld informatieavonden te houden. Een andere manier van mediawijsheid is het starten van socialmediaprojecten waarin kinderen leren met verschillende sociale media om te gaan (Hilgers et al., 2012). Hieruit kan geconcludeerd worden dat ouderbetrokkenheid ook op dit gebied onmisbaar is.

Het project wordt uitgevoerd op de dependance van basisschool Noorderlicht te 's-Hertogenbosch. In het project staat het sociale medium Twitter centraal. Het gaat hierbij om hoe Twitter in het onderwijs ingezet kan worden, denk hierbij aan didactiek, organisatie, materialen en kennis. In dit hoofdstuk staan de onderzoeksmethoden van dit project centraal.

Voor dit project is er gekozen voor de onderzoeksmethode enquête, deze is te zien in de bijlage. Deze enquête zal schriftelijk worden afgenomen. De enquête zal dinsdag, 18 juni 2013 bij groep 5 en leerkrachten van basisschool Noorderlicht worden afgenomen. Tijdens de lunchpauze worden leerkrachten benaderd en in de middag groep 5. Door de keuze van deze onderzoeksmethode kunnen de personen direct benaderd worden en kan er direct het resultaat zichtbaar worden gemaakt. Dit gebeurt middels Excel. Door de mogelijkheden van dit programma kan het omgezet worden in cirkeldiagrammen en procenten. Uit de resultaten zal blijken welke meerwaarde het heeft in het onderwijs en hoe het momenteel wordt ingezet.

‘Hoe kan basisschool Noorderlicht het sociale medium Twitter inzetten, op organisatorisch gebied, ter ondersteuning van het onderwijs?’ luidde de vraagstelling van dit onderzoeksverslag. Door theoretische kennis en de resultaten van de enquête kan er een antwoord worden geconcludeerd. Om tot een antwoord te komen op de vraag zijn er acht onderwerpen centraal gesteld, deze onderwerpen worden in tabel 1 weergegeven.

ICT-bekwaamheid is een onderwerp dat alleen terug te vinden is in de theorie, maar wat zeker niet onmisbaar is. ICT-bekwaamheid is namelijk van essentieel belang wanneer het gaat om het verbeteren van leeropbrengsten van leerlingen. Er zijn drie kerntaken die laten zien op welke manier ICT leerkrachten bij die taak kunnen ondersteunen, het gaat om de taken: pedagogisch-didactisch handelen (TPACK, model voor integratie van ICT in het onderwijs), werken in schoolcontext en professionele ontwikkeling.

Sociale media zijn internettoepassingen waar informatie met elkaar gedeeld kan worden, niet alleen teksten, maar ook afbeeldingen en video's. 8 op de 10 Nederlanders maakt gebruik van één of meerdere sociale media. De resultaten van enquête onder de leerkrachten laat zien dat zij allen meer dan één sociale medium gebruiken. Deze sociale media wordt voor verschillende doeleinden ingezet, namelijk: privé, ter voorbereiding van lessen, bij het onderwijzen of om ouderbetrokkenheid op Noorderlicht te vergroten.

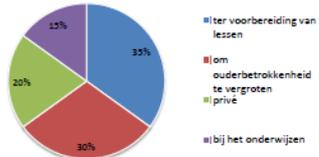
Social Media Wijs (2012) beweert zelfs dat 72% al voor haar 10e levensjaar gebruik maakt van sociale media. De resultaten van de enquête onder de kinderen van groep 5 laat zien dat zij al met één of meerdere sociale media in aanraking zijn gekomen. Opvallend is dat YouTube onder de leerlingen het populairst is, terwijl de meerderheid van groep 5 zegt niet zoveel te doen met hun sociale media account.

De theorie laat zien dat er diverse redenen zijn om sociale media in het onderwijs te gebruiken, namelijk: het sluit aan op de belevingswereld van kinderen, de intrinsieke motivatie wordt gestimuleerd, kinderen ontwikkelen 21st Century Skills, interactie tussen kinderen en leerkrachten wordt vergroot, sociale media zorgt voor een laagdrempelige situatie, verbeterd taalvaardigheid, actuele bronnen zijn direct beschikbaar en verschillende toepassingen kunnen worden geïntegreerd. Leerkrachten van basisschool Noorderlicht zijn zelfs van mening dat het sociale media een belangrijke rol in het onderwijs speelt, omdat het onderwijs actueel hoort te zijn. Daarnaast wordt het van thuis uit veel gebruikt (belevingswereld), kan het kinderen motiveren en maakt het de wereld van kinderen veel groter. Enkele kinderen geven zelfs aan dat het de leeropbrengst kan vergroten, door elkaar vragen te stellen, elkaar te helpen en informatie op te zoeken. Motivatie is zeker niet gelogen, de meerderheid van de leerlingen vinden het gebruik van sociale media leuk en dat terwijl je er iets van kunt leren.

Ouderbetrokkenheid zorgt ervoor dat prestaties, gedrag en functioneren van leerlingen op school verbeterd worden. De leerkrachten van basisschool Noorderlicht vergroten de ouderbetrokkenheid door het gebruik van sociale media. Kinderen geven zelf ook aan dat bijna iedereen het heeft en foto's van nieuwe ervaringen regelmatig op Facebook worden geplaatst.

Theorie geeft aan dat kinderen vaak juist niet weten dat hun tweets voor iedereen te lezen zijn en dat hun krabbels nog jarenlang via Google terug te vinden zijn. Nathalie, leerkracht van groep 4/5, geeft zelfs aan dat het de taak van de leerkracht is om kinderen te leren hiermee om te gaan. Kinderen geven zelfs zelf aan dat het nodig is en dat zij moeten leren hoe zij er mee om moeten gaan.

	Theorie	Enquette leerkrachten	Enquette kinderen																																										
<i>ICT-bekwaam</i>	Uit onderzoek blijkt dat de ICT-bekwaamheid van leerkrachten van essentieel belang is bij het verberen van leeropbrengsten van leerlingen. Om leerlingen te helpen zich te ontwikkelen tot burgers die kunnen samenwerken, problemen oplossen en effectief kunnen functioneren in de maatschappij kunnen leraren ict als hulpmiddel gebruiken. Ict kan ondersteunen in verschillende facetten van het beroep van de leraar. Kennisnet onderscheidt daarbij 3 kerntaken, namelijk: pedagogisch didactisch handelen, werken in schoolcontext en professionele ontwikkeling (Kennisnet, 2012). <i>Pedagogisch-didactisch handelen</i> Leerkrachten ondersteunen hun onderwijs met ICT-hulpmiddelen (Hilgers et al., 2012; Kennisnet, 2012). De leerkracht is in staat om verbindingen te leggen tussen leerdoelen, werkvormen en de inzet van ICT-hulpmiddelen; en tevens uit te leggen welke meerwaarde ICT in het uitvoeren van zijn taak (Hilgers et al., 2012). Zie ook 6.1.1 TPACK. <i>Werken in schoolcontext</i> Leerkrachten organiseren en verantwoorden hun werk met behulp van ICT-hulpmiddelen. De ICT-hulpmiddelen zijn gekozen door de school, met deze ICT-hulpmiddelen voert de leerkracht verschillende taken uit, zoals: het organiseren van eigen werk, het communiceren met leerlingen, collega's en ouders, het verantwoorden van eigen handelen. Denk bijvoorbeeld aan het digitaal zichtbaar maken van de voortgang van leerlingen (Kennisnet, 2012). <i>Professionele ontwikkeling</i> Het is van belang dat leerkrachten eigen bekwaamheid met behulp van ICT-middelen onderhouden en ontwikkelen. Zij zijn in staat om relevante digitale bronnen en platforms te vinden en te raadplegen; en om informatie en ervaringen uit te wisselen via digitale platforms (Hilgers et al., 2012; Kennisnet, 2012).																																												
<i>Sociale media</i>	De sociale media kenmerkt zich met interactie, op dialoog en op samenwerking tussen mensen, tussen deelnemers aan de maatschappij (Hilgers et al., 2012). Sociale media zijn internettoepassingen, waarmee het mogelijk is om informatie met elkaar te delen op een gebruiksvriendelijke en vaak leuke wijze. Het gaat vaak niet alleen om informatie in de vorm van tekst, ook geluid en beeld worden via sociale media gedeeld (Kennisnet, 2012). Deze informatie kan gebruikt en veranderd worden. Sociale media zorgt ervoor dat gebruikers gemakkelijk socialiseren en interactie hebben met de (digitale) wereld om hen heen. Deze interactie kan variëren van het eenvoudig vragen naar een mening tot het gezamenlijk bedenken van nieuwe innovatieve projecten (Hilgers et al., 2012).	Over welke sociale media accounts beschikt u? <table border="1"> <caption>Over welke sociale media accounts beschikt u?</caption> <thead> <tr> <th>Sociale Media</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Facebook</td><td>25%</td></tr> <tr><td>Skype</td><td>18%</td></tr> <tr><td>Twitter</td><td>14%</td></tr> <tr><td>YouTube</td><td>11%</td></tr> <tr><td>Google+</td><td>7%</td></tr> <tr><td>Hypes</td><td>7%</td></tr> <tr><td>Linkedin</td><td>4%</td></tr> <tr><td>Printerest</td><td>4%</td></tr> <tr><td>Whats App</td><td>3%</td></tr> <tr><td>Schooltv Beeldbank</td><td>3%</td></tr> <tr><td>ICQ</td><td>3%</td></tr> </tbody> </table>	Sociale Media	Percentage	Facebook	25%	Skype	18%	Twitter	14%	YouTube	11%	Google+	7%	Hypes	7%	Linkedin	4%	Printerest	4%	Whats App	3%	Schooltv Beeldbank	3%	ICQ	3%	Welke sociale media gebruik je? <table border="1"> <caption>Welke sociale media gebruik je?</caption> <thead> <tr> <th>Sociale Media</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>hypes</td><td>11%</td></tr> <tr><td>habbo</td><td>11%</td></tr> <tr><td>twitter</td><td>7%</td></tr> <tr><td>facebook</td><td>7%</td></tr> <tr><td>skype</td><td>9%</td></tr> <tr><td>youtube</td><td>33%</td></tr> <tr><td>moviestarplanet</td><td>11%</td></tr> <tr><td>mlionairgitie</td><td>2%</td></tr> </tbody> </table>	Sociale Media	Percentage	hypes	11%	habbo	11%	twitter	7%	facebook	7%	skype	9%	youtube	33%	moviestarplanet	11%	mlionairgitie	2%
Sociale Media	Percentage																																												
Facebook	25%																																												
Skype	18%																																												
Twitter	14%																																												
YouTube	11%																																												
Google+	7%																																												
Hypes	7%																																												
Linkedin	4%																																												
Printerest	4%																																												
Whats App	3%																																												
Schooltv Beeldbank	3%																																												
ICQ	3%																																												
Sociale Media	Percentage																																												
hypes	11%																																												
habbo	11%																																												
twitter	7%																																												
facebook	7%																																												
skype	9%																																												
youtube	33%																																												
moviestarplanet	11%																																												
mlionairgitie	2%																																												
<i>Gebruik sociale media</i> - <i>Privé</i> - <i>In het onderwijs</i>	"Sociale media zijn geïntegreerd in het dagelijks leven. Bijna 8 op de 10 Nederlanders maakt gebruik van één of meerdere sociale media" (Newcom Research & Consultancy, 2013). Volgens Social Media Wijs (2012) maakt zelfs 72% al voor haar 10e levensjaar gebruik van sociale media.	Gebruikt u sociale media... <table border="1"> <caption>Gebruikt u sociale media...</caption> <thead> <tr> <th>Reden</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>ter voorbereiding van lessen</td><td>15%</td></tr> <tr><td>om ouderbetrokkenheid te vergroten</td><td>35%</td></tr> <tr><td>privé</td><td>20%</td></tr> <tr><td>bij het onderwijzen</td><td>30%</td></tr> </tbody> </table>	Reden	Percentage	ter voorbereiding van lessen	15%	om ouderbetrokkenheid te vergroten	35%	privé	20%	bij het onderwijzen	30%	Heb je een sociale media account? <table border="1"> <caption>Heb je een sociale media account?</caption> <thead> <tr> <th>Antwoord</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Ja, ik plaats af en toe wel berichtjes of foto's</td><td>29%</td></tr> <tr><td>Ja, ik plaats bijna elke dag berichtjes of foto's</td><td>24%</td></tr> <tr><td>Ja, maar doe er eigenlijk niet zoveel mee</td><td>9%</td></tr> <tr><td>nee</td><td>30%</td></tr> </tbody> </table>	Antwoord	Percentage	Ja, ik plaats af en toe wel berichtjes of foto's	29%	Ja, ik plaats bijna elke dag berichtjes of foto's	24%	Ja, maar doe er eigenlijk niet zoveel mee	9%	nee	30%																						
Reden	Percentage																																												
ter voorbereiding van lessen	15%																																												
om ouderbetrokkenheid te vergroten	35%																																												
privé	20%																																												
bij het onderwijzen	30%																																												
Antwoord	Percentage																																												
Ja, ik plaats af en toe wel berichtjes of foto's	29%																																												
Ja, ik plaats bijna elke dag berichtjes of foto's	24%																																												
Ja, maar doe er eigenlijk niet zoveel mee	9%																																												
nee	30%																																												

<i>Waarom sociale media?</i>	Naaijens (2012) is er zelfs van overtuigd dat leerlingen beter presteren wanneer het onderwijs is afgestemd op hun wereld, een wereld waarin sociale media een grote rol speelt. Hilgers et al. (2012) concluderen zelfs uit onderzoek dat het gebruik van sociale media de intrinsieke motivatie stimuleert. Met sociale media ontwikkelen kinderen de 21st Century Skills (Hilgers et al., 2012; Voogt & Pareja Roblin, 2010). Sociale media zorgt ook voor het gevoel kleinschaligheid (2012). Het delen van nieuwsberichten en informatie vergroot namelijk de interactie tussen studenten en leerkrachten. Doordat je als leerkracht aanwezig bent op de plaatsen waar leerlingen zich thuis voelen, zorgt dit ook deels voor een laagdrempelige situatie. Ook is Sari (2012) van mening dat het inzetten van een blog (of tweet) kan helpen bij de bewustwording en studenten aansporen om beter na te denken over hoe ze zinnen moeten formuleren. De blog is namelijk toegankelijk voor een heel breed publiek. Dit kan erg nuttig zijn voor de taalvaardigheid (Sari, 2012). Volgens Onderwijs Maak Je Samen (2010) brengt sociale media in de klas nog meer voordelen met zich mee. Zo zijn actuele bronnen direct beschikbaar en is Van Zadelhoff (2013) van mening dat je zo de wereld in de klas haalt. Ook kunnen verschillende toepassingen (bestanden, geluid en video) geïntegreerd worden.	Onderwijs behoort actueel te zijn (Alice, leerkracht groep 6)! Betrokkenheid van kinderen vergroten (Anja, leerkracht groep 7). Kinderen moeten leren hiermee om te gaan. Onderdeel van de maatschappij (Nathalie, leerkracht groep 4/5). Ik denk dat het leerlingen motiveert. Ik denk dat je meer verdieping kunt bieden (Milou, leerkracht groep 6). Het wordt veel gebruikt thuis en in de maatschappij. Communities ontstaan en kunnen voor verschillende problemen ingezet worden (Jerney, leerkracht groep 5). Het maakt je wereld groter. Veel sneller uitwisselen (Rochelle, leerkracht groep 4/5).	Antwoord op vraag 11 Omdat je er veel mee kan doen (J., 9 jaar). Omdat je dan twitter opdracht kent doen (S., 9 jaar). Omdat wij dat doen (D., 9 jaar). Omdat bijna iedereen het heeft (J., 9 jaar). Omdat ik kan er iet van leren (K., 9 jaar). Omdat je elkaar kan vragen stellen (D., 9 jaar). Omdat we elkaar kunnen helpen via chat (R., 9 jaar). Omdat ja kan je mee praten (K., 9 jaar). Omdat je dan op twitter opdrachten (A., 9 jaar). Omdat het leuk is (J., 9 jaar). Omdat we bijvoorbeeld een filmpje op you tube kunnen opzoeken (A., 8 jaar). Omdat je er veel van kan leren (N., 8 jaar). Omdat de juf ons leert hoe het moet (E., 8 jaar). Omdat het leuk is (K., 8 jaar). Antwoord op vraag 12 <i>Altijd</i> Omdat het leuk is en cool (K., 8 jaar). Omdat het is fijn (K., 9 jaar). <i>Vaak</i> Omdat ze groep fotos op facebook (J., 9 jaar). Omdat we anderen les (L., 8 jaar). Omdat je er veel van kan leren (N., 8 jaar). Omdat gewoon (D., 9 jaar). <i>Soms</i> Omdat je dan veel kan leren (J., 9 jaar). Omdat het is noodig (K., 9 jaar). Omdat het handig is (D., 9 jaar). Omdat het handig is (R., 9 jaar). Omdat soms mag dat niet (A., 9 jaar). Omdat het leuk is om een keer op internet te komen (E., 9 jaar). Omdat we hed ook moeten leren (J., 9 jaar). Omdat het niet te vaak moet (L., 8 jaar). Omdat het handig is voor bepaalde lessen (A., 8 jaar). Omdat je leert hoe je er mee om (E., 8 jaar).										
<i>Ouderbetrokkenheid</i>	Hieruit kan geconcludeerd worden dat ouderbetrokkenheid (cognitieve) prestaties, gedrag van leerlingen en het functioneren op school worden vergroot. Hierbij kan een sociale media account, als Facebook, Hyves en Twitter, helpen.	Gebruikt u sociale media... <table border="1"> <thead> <tr> <th>Reden</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ter voorbereiding van lessen</td> <td>35%</td> </tr> <tr> <td>om ouderbetrokkenheid te vergroten</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>privé</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>bij het onderwijzen</td> <td>15%</td> </tr> </tbody> </table>	Reden	Percentage	ter voorbereiding van lessen	35%	om ouderbetrokkenheid te vergroten	30%	privé	20%	bij het onderwijzen	15%	Omdat bijna iedereen het heeft (J., 9 jaar). Omdat de juf ons leert hoe het moet (E., 8 jaar). Omdat ze groep fotos op facebook (J., 9 jaar). Omdat het is noodig (K., 9 jaar).
Reden	Percentage												
ter voorbereiding van lessen	35%												
om ouderbetrokkenheid te vergroten	30%												
privé	20%												
bij het onderwijzen	15%												
<i>Help leerlingen mediawijs</i>	Men gaat er vaak vanuit dat anderen mediawijs en digitaal vaardig zijn. Kinderen weten vaak juist niet dat hun tweets voor iedereen te lezen zijn en dat hun krabbels nog jarenlang via Google terug te vinden zijn. Soms gaan kinderen toch de fout in, het is belangrijk om ze hierop aan te spreken zodat ze in de toekomst niet dezelfde fouten maken. Die missers kunnen ze ook binnen de muren van hun school maken. Ouders en leerkrachten zijn daarom samen verantwoordelijk voor de mediawijsheid van kinderen. Het is van belang dat zij er samen voor zorgen dat kinderen leren om te gaan met media.	Onderwijs behoort actueel te zijn (Alice, leerkracht groep 6)! Betrokkenheid van kinderen vergroten (Anja, leerkracht groep 7). Kinderen moeten leren hiermee om te gaan. Onderdeel van de maatschappij (Nathalie, leerkracht groep 4/5). Het hoort bij deze tijd. Kinderen komen daar van huis uit mee en wij kunnen de kinderen hier op de juiste manier mee om leren gaan (Ilvy, stagiaire groep 4/5). Ik denk dat het leerlingen motiveert. Ik denk dat je meer verdieping kunt bieden (Milou, leerkracht groep 6). Het wordt veel gebruikt thuis en in de maatschappij. Communities ontstaan en kunnen voor verschillende problemen ingezet worden (Jerney, leerkracht groep 5). Het maakt je wereld groter. Veel sneller uitwisselen (Rochelle, leerkracht groep 4/5).	Omdat we bijvoorbeeld een filmpje op you tube kunnen opzoeken (A., 8 jaar). Omdat je er veel van kan leren (N., 8 jaar). Omdat de juf ons leert hoe het moet (E., 8 jaar). Omdat ik kan er iet van leren (K., 9 jaar). Omdat bijna iedereen het heeft (J., 9 jaar). Omdat je er veel mee kan doen (J., 9 jaar). Omdat ja kan je mee praten (K., 9 jaar). Omdat je er veel van kan leren (N., 8 jaar). Omdat je dan veel kan leren (J., 9 jaar). Omdat het is noodig (K., 9 jaar). Omdat het handig is (D., 9 jaar). Omdat het handig is (R., 9 jaar). Omdat we hed ook moeten leren (J., 9 jaar). Omdat je leert hoe je er mee om (E., 8 jaar).										

‘Hoe kan basisschool Noorderlicht het sociale medium Twitter inzetten, op organisatorisch gebied, ter ondersteuning van het onderwijs?’ Zoals eerder werd verteld in het verslag, zijn er nog weinig onderzoeken en theorieën over het gebruik van Twitter in het onderwijs. Wel laten de resultaten zien dat het belangrijk is dat de leerkracht ICT-bekwaam is. Er zijn drie kerntaken die laten zien op welke manier ICT leerkrachten bij verschillende taken kan ondersteunen. Ten eerste moet de leerkracht pedagogisch-didactisch handelen, zij moet kunnen beoordelen wanneer ICT een meerwaarde heeft en passen hun kennis van vaardigheden op het gebied van leerinhoud, pedagogiek, didactiek en technologie in samenhang toe. Hierbij speelt het TPACK-model een belangrijke rol.

Het project nam de volgende deelvragen met zich mee:

- Wat heeft de leerkracht nodig om ICT in het onderwijs te integreren?
- Wat is de meerwaarde van sociale media in het onderwijs?
- Welke mogelijkheden heeft Twitter in het onderwijs?

Een leerkracht moet verbinding leggen tussen leerdoel, werkvorm en de inzet van ICT-hulpmiddelen (TPACK-model). Dit sluit voor een groot deel aan op het antwoord van de vraagstelling.

Sociale media, en dus ook Twitter, heeft zeker een meerwaarde in het onderwijs. Er zijn verschillende redenen om sociale media in het onderwijs in te zetten:

- het sluit aan op de belevingswereld van kinderen;
- de intrinsieke motivatie wordt gestimuleerd (geven kinderen van basisschool Noorderlicht, groep 5, ook aan);
- kinderen ontwikkelen 21st Century Skills;
- interactie tussen kinderen en leerkrachten worden vergroot;
- het zorgt voor een laagdrempelige situatie, waardoor je ook de ‘andere kant’ van kinderen ziet;
- laat kinderen bewust nadenken over taal, waardoor taalvaardigheid verbetert;
- actuele bronnen zijn direct beschikbaar;
- verschillende toepassingen (zoals afbeeldingen, hyperlinks etc.) kunnen worden geïntegreerd;
- het onderwijs behoort actueel te zijn door mee te gaan met de maatschappij;
- het wordt thuis veel gebruikt;
- kinderen (van basisschool Noorderlicht, groep 5) geven zelf aan dat het leeropbrengst vergroot, door elkaar online hulp te vragen of bieden;
- kinderen (van basisschool Noorderlicht, groep 5) geven zelf aan dat informatie zo veel toegankelijker is.

Twitter biedt veel mogelijkheden wanneer de leerkracht zijn vakbekwaamheid met behulp van ICT-middelen blijft onderhouden en ontwikkelen. Zo kan de leerkracht de meest actuele informatie online vinden en weten hoe zij ICT kunnen inzetten om vakbekwaam te blijven. Ook moet de leerkracht durven ondernemen!

In het vorige hoofdstuk werd er antwoord gegeven op de vraagstelling en deelvragen. In het komende hoofdstuk wordt er aangehaald of de vraagstelling goed te beantwoorden was met de verzamelde data en of dit onderzoek valide en betrouwbaar is.

De vraagstelling is te beantwoorden aan de hand van de resultaten, zoals hoofdstuk 8 (conclusie) dit laat zien. Toch is het antwoord op de vraagstelling niet volledig betrouwbaar. Er zijn namelijk nog niet voldoende theorieën beschikbaar en onderzoeken gedaan over het gebruik van Twitter in het onderwijs.

De onderzoeksmethode enquête zou betrouwbaarder zijn geweest wanneer er ook vragen worden gesteld over de ICT-bekwaamheid van de leerkracht. Op deze manier kan er beter worden gepeild waar de leerkrachten van Noorderlicht nu staan en geadviseerd kunnen worden wat zij moeten verbeteren.

Er is antwoord gegeven op de vraagstelling op basis van gevonden theorie over sociale media, de onderzoeksmethode enquête en kennis die is opgedaan tijdens de bijeenkomsten van minor Kind, Leren en Media en door activiteiten met Twitter te doen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het nodig is om de onderzoeksmethode aan te passen en opnieuw uit te voeren.

Het onderwerp van het project was volledig nieuw voor mij. Tijdens het proces ben ik meer gaan leren over Twitter, het heeft me laten zien dat het opbouwen van een sociaal netwerk waardevol kan zijn voor je persoonlijke en professionele ontwikkeling. Op Twitter heb ik namelijk gezien hoe andere personen Twitter hadden ingezet in hun groep. Hierdoor deed ik veel inspiratie op en kon ik mijn eigen lessen met Twitter ontwerpen. Dit heeft er ook voor gezorgd dat de doelstelling bereikt is. In hoofdstuk 11 geef ik mijn aanbevelingen en suggesties aan basisschool Noorderlicht.

Uit afgelopen periode kan ik concluderen dat het belangrijk is dat ik mijn, en anderen, ICT-bekwaamheid (pedagogisch-didactisch handelen, werken in schoolcontext, professionele ontwikkeling) blijf ontwikkelen en blijf ondernemen!

Na dit project heb ik een aantal aanbevelingen voor leerkrachten die Twitter willen inzetten in het onderwijs. Omdat Twitter een breed onderwerp is, betreft het ontdekken en inzetten in het onderwijs, heb ik dit hoofdstuk in meerdere paragrafen verdeeld.

Wanneer Twitter nog volledig nieuw voor je is, is het goed om daar eerst kennis mee te maken. Volgens Van den Beemt (2013) is het van uiterst belang dat je zelf met de tool speelt en dan pas in de klas aanbiedt. “Speel met het beste op ICT-gebied binnen je vakgebied. Pas als je gespeeld hebt en niet eerder, giet je het in de didactische vorm die bij jouw leerlingen het beste past”, aldus Antoine van den Beemt (2013).

In 2012 bracht Vijlbrief (2012) een handleiding voor Twitter uit. Vijlbrief helpt je op weg met Twitter. Hierin gaat hij in op hoe je met Twitter begint, wat je op Twitter kunt doen, welke begrippen je tegenkomt en wat die begrippen betekenen. Deze handleiding is te vinden op: http://www.uu.nl/SiteCollectionDocuments/GW/GW_Medewerkers/Communicatie/Twitter-handleiding2012.pdf.

Zoals Vijlbrief (2012) aanraadt, ga mensen volgen die dezelfde interesse hebben. Als leerkracht kun je dus een aantal mensen volgen die ook in het onderwijs werken, zoals collega's binnen het werkveld maar ook collega's buiten het werkveld. Bijvoorbeeld Tessa van Zadelhoff of Wilfred Rubens. Vergroot je sociaal netwerk, zodat je op de hoogte blijft van de nieuwste tools en/of ervaringen in het onderwijs met onder andere ook Twitter. Sta ook toe dat mensen jou volgen, dit zijn de mensen die je om hulp kunt vragen bij het voorbereiden van lessen. En deel ervaringen met Twitter of nieuwe tools met anderen, jij leert immers ook van anderen hoe zij Twitter of nieuwe tools inzetten.

Even de ‘Starten met Twitter’ tips kort op een rijtje:

1. Maak kennis met twitter.
  - a. ‘*Maar ik ken Twitter niet*’ maak dan eerst kennis met Twitter door een account aan te maken, kijk voor de handleiding op http://www.uu.nl/SiteCollectionDocuments/GW/GW_Medewerkers/Communicatie/Twitter-handleiding2012.pdf. Ga dan naar 1b.
  - b. ‘*Ik ken Twitter al*’ het is van belang dat je eerst met Twitter ‘speelt’ voordat je het aanbiedt in de klas!
2. Vergroot je sociaal netwerk door collega's binnen en buiten het werkveld te gaan volgen, sta ook toe dat anderen jou volgen.
3. Deel ervaringen met Twitter in de klas (of andere nieuwe tools).

Voordat je aan de slag gaat met Twitter in de praktijk is het goed om na te gaan hoe mediawijs kinderen zijn. Zoals de theorie eerder al aangaf, zijn kinderen vaak niet zo mediawijs als gedacht wordt. Op het internet zijn verschillende (gratis) lespakketten over mediawijsheid te vinden, bijvoorbeeld het gratis lespakket van Kennisnet '[Diploma Veilig Internet](#)' (Kennisnet, z.j.).

Wanneer een school niet beschikt over voldoende computers of devices is het goed om als school na te denken over de Wi-Fi punten. Tegenwoordig beschikken veel kinderen al over een eigen device (zie ook resultaten enquête groep 5). Waarom niet deze kinderen hun devices mee naar school te laten nemen en gebruik maken van de Wi-Fi punten? Dit is handig voor scholen die computers of draadloze devices niet kunnen financieren en toch 'eigentijds' onderwijs willen geven.

Wanneer je kinderen zelf wil laten Twitteren is het goed om na te denken over het maken van een Twitter-account. Laat je alle kinderen zelfstandig, in tweetallen of in groepjes werken op Twitter, het is mogelijk om dit met één groepsaccount te doen. Met Twitter is het namelijk mogelijk om op meerdere computers of devices in te loggen onder dezelfde naam. Ook kun je ervoor kiezen om meerdere Twitter-accounts aan te maken op één e-mail adres. Bij Gmail kan dit namelijk zonder iets in te stellen, je hoeft alleen maar een '+' toe te voegen aan je originele adres. Bijvoorbeeld: het originele adres is [voorbeeld@gmail.com](#). Dan kan er een alias gemaakt worden door een '+' en een toevoeging achter het woord 'voorbeeld' te plaatsen. Je krijgt dan: [voorbeeld+twitteraccount1@gmail.com](#). Het lijkt nu een ander mailadres, maar alles wat daar naar toe wordt verstuurd komt gewoon binnen op [voorbeeld@gmail.com](#). Op deze manier kun je meerdere Twitter-account aanmaken op één e-mailadres. Het is een snelle manier om verschillende (Twitter) accounts aan te kunnen maken waarbij alles gelinkt is naar één inbox.

Vergeet ook niet om goed na te denken over het wel/niet afschermen van de Twitter-account, hier bedoel ik mee: kunnen andere Twitteraars de Tweets wel/niet zien? Eén van de redenen om Twitter te gebruiken is dat Twitter de wereld de klas inhaalt en actueel is (zie Resultaten, hoofdstuk 7), dus waarom zou je het account afschermen van de 'wereld'?

Welke afspraken ga je maken met de kinderen? Mogen ze wel of geen foto's plaatsen? Mogen zij wel of niet hun voornaam bedenken? Moeten ze op de spelling letten? Ga bij jezelf na welke afspraken je met de kinderen wil maken over het gebruik van sociale media en bespreek deze. Komen dingen onverwachts aan bod, waar je nog geen afspraak over had gemaakt? Dan is dit het perfecte moment om samen met de kinderen een afspraak te maken!

Even de 'Om over na te denken' tips kort op een rijtje:

1. Hoe mediawijs zijn de kinderen?
2. Wi-Fi punten open stellen?
3. Maak je één groepsaccount aan of meerdere accounts?
4. Twitter-account wel of niet afschermen?
5. Welke afspraken ga je maken (met de kinderen)?

Het is altijd belangrijk om te denken vanuit je lesdoel, om het lesdoel heen ontwerp je je les. Tijdens het ontwerpen van je les kun je denken aan Twitter, maar hoe doe je zo iets?

Er zijn verschillende mogelijkheden met Twitter in het onderwijs. Het allerbelangrijkste is het gebruik van hashtags! Met een hashtag voeg je een onderwerp toe aan je Tweet. Bijvoorbeeld: je evalueert met de kinderen over de rekenles, je voegt dan in je Tweet #evaluatierекenen toe. Hou er wel rekening mee dat de hashtag niet te algemeen is, anders verdwijnt de Tweet in een zee van Tweets. Check dus van te voren welke hashtag je gaat gebruiken. Een tip is om de eerste twee letters van het vak te pakken, het blok en het lesnummer. Bijvoorbeeld taal, blok 10, les 9 wordt #ta109.

Met het gebruik van de hashtag kun je kinderen je opdracht of vraag oplaten zoeken. Bijvoorbeeld: de kinderen maken een taalles over achtervoegsels. Voor deze taalles hebben verschillende Twitteraars een woord zonder achtervoegsel getweet met #ta109. Door #ta109 op Twitter te zoeken verschijnen de woorden zonder achtervoegsel in het menu. Kinderen kunnen hierop reageren en voegen een achtervoegsel toe aan het woord. In de bijlage is deze lesvoorbereiding te vinden.

Via Twitter kun je ook Twitteropdrachten geven. Twitteropdrachten kunnen met je persoonlijke of groepsaccount verstuurd worden naar de groep, in de Twitteropdracht kun je verwijzen naar een link (filmpje, oefening, afbeelding etc.) of een opdracht die ze in het boek moeten doen (zie afbeelding 1). Kinderen kunnen de leerkracht laten weten of zij de Twitteropdracht hebben volbracht, door hun voorletters of –naam (afhankelijk van schoolafspraken) terug te Tweeten. In afbeelding 1 wordt een voorbeeld gegeven van het geven van een Twitteropdracht. Vergeet niet hashtags te gebruiken!

Afbeelding 1, Tweetbeam

Omdat Tweets alleen maar 140 tekens kan bevatten kun je dit ook als evaluatiemiddel gebruiken. Laat kinderen in 140 tekens de les samenvatten of vertellen of het doel bereikt is. Vergeet ook niet hierbij de hashtag te gebruiken!

Door het gebruik van hashtags kun je niet alleen op www.tweetdeck.com de Tweets ordenen. Er zijn verschillende websites die kunnen laten zien wat er getweet wordt met de hashtag of aan/van wie. Met bijvoorbeeld www.tweetbeam.com (zie afbeelding 1) of www.twijector.com. Dit is ook een handige manier van checken wat de kinderen hebben getweet.

Even de 'Aan de slag met Twitter' tips kort op een rijtje:

1. Ga uit van het lesdoel, Twitter is geen doel op zich!
2. Ga na welke hashtag je gaat gebruiken in de Tweets.
3. Les geven met Twitter door:
  - a. Andere mensen uitnodigen om deel te nemen aan de les en Tweets te laten plaatsen met de gekozen hashtag.
  - b. Vanuit je persoonlijke of groepsaccount(s) Twitteropdrachten met hashtag verzenden.
  - c. Evalueren en daarbij gebruik maken van de gekozen hashtag.
4. Tweets met de gekozen hashtag live volgen in de klas met bijvoorbeeld tweetbeam.

Ten slotte raad ik de beroepspraktijk aan om zich professioneel te blijven ontwikkelen en nieuwe Twitter mogelijkheden durven/blijven uitproberen!

2. Inleiding

Hilgers, L. et al. (2012). *HandBoekTweePuntNul*. Uitgever: Educos i.s.m. Van Buurt Boek.

Kennisnet (2012). *Wat zijn sociale media?* Gehaald van: <http://www.kennisnet.nl/themas/sociale-media/vraag-en-antwoord/wat-zijn-sociale-media/>.

5.1 Digitale didactiek

Brand-Gruwel, S. (2012). *Leren in een digitale wereld: uitdagingen voor het onderwijs*.

Hilgers, L. et al. (2012). *HandBoekTweePuntNul*. Uitgever: Educos i.s.m. Van Buurt Boek.

Merx, T., Wijnen, W. & Zuylen, J. (2012). *Beter leren met digitale didactiek*. Gehaald van: <http://www.studiovo.nl/wp-content/uploads/2012/10/Beter-leren-met-digitale-didactiek.pdf>.

Simons, P. R. J. (2002). *Digitale didactiek: hoe (kunnen) academici leren ICT te gebruiken in hun onderwijs. Inaugurale rede Universiteit Utrecht, 10 oktober 2002*, 1-60.

5.1.1 TPACK

Koehler, M. J., & Mishra, P. (2005). What happens when teachers design educational technology? The development of technological pedagogical content knowledge. *Journal of educational computing research*, 32(2), 131-152.

Stichting Kennisnet, 2011. *Maak kennis met TPACK. Hoe kan een leraar ICT integreren in het onderwijs?* Kennisnet, Zoetermeer.

5.2 ICT-bekwaam

Hilgers, L. et al. (2012). *HandBoekTweePuntNul*. Uitgever: Educos i.s.m. Van Buurt Boek.

Kennisnet, 2012. *ICT-bekwaamheid van leraren*. Stichting Kennisnet: Zoetermeer.

5.3 Sociale media

Hilgers, L. et al. (2012). *HandBoekTweePuntNul*. Uitgever: Educos i.s.m. Van Buurt Boek.

Kennisnet (2012). *Wat zijn sociale media?* Gehaald van: <http://www.kennisnet.nl/themas/sociale-media/vraag-en-antwoord/wat-zijn-sociale-media/>.

5.3.1 Waarom sociale media?

Alkema, E. & Tjerckstra, W. (2011). *Meer dan onderwijs. Theorie en praktijk van het onderwijs in de basisschool*. Assen: Koninklijke Van Gorcum.

Hilgers, L. et al. (2012). *HandboekTweePuntNul*. Uitgever: Educus i.s.m. Van Buurt Boek.

Hofmans, J. (2012). *Social media in de klas: van twitterspreekuur tot klassenfacebook*. Gehaald van: <http://www.primaonderwijs.nl/wp-content/uploads/2012/04/socialmediaindeklas.pdf>.

Leraar24 (2012). *Dossier: Social Media*. Gehaald van: <http://www.leraar24.nl/dossier/3770>.

Naaijken, E. (2012). *Innofun: Met ICT aansluiten bij de belevingswereld van leerlingen*. Gehaald van: <http://www.onderwijsbrabant.nl/content/innofun-met-ict-aansluiten-bij-de-belevingswereld-van-leerlingen>.

Newcom Research & Consultancy, 2013. *Social media in Nederland 2013*. Gehaald van: <http://www.slideshare.net/newcomresearch/social-media-in-nederland-2013-smo13-newcom-actuele-cijfers>.

Onderwijs Maak Je Samen (2010). *Social Media in het onderwijs*. Gehaald van: <http://www.onderwijsmaakjesamen.nl/actueel/social-media-in-het-onderwijs/>.

Sari, O. (2012). *Twitter in het onderwijs*. Gehaald van: <http://www.socialwize.nl/twitter-in-het-onderwijs/>.

Social Media Wijs (2012). *Social media in het basisonderwijs*. Gehaald van: <http://www.slideshare.net/SocialMediaWijs/enqueteresultaten-social-media-in-het-basisonderwijs-door-social-media-wijs>.

Van Zadelhoff, T. (2013). *PO conference, trends en ontwikkelingen. Sociale media? Like!* Gehaald van: <http://www.slideshare.net/hanseman/po-conference-trends-en-ontwikkelingen-sociale-media-like-tessa-van-zadelhoff>.

5.3.2 Ouderbetrokkenheid

Kennisnet (2012). *Welke sociale media kan ik inzetten voor ouderbetrokkenheid?* Gehaald van: <http://www.kennisnet.nl/themas/ouderbetrokkenheid/welke-sociale-media-kan-ik-inzetten-voor-ouderbetrokkenheid/>.

Onderwijsraad (2010). *Ouders als partners. Versterking tussen relaties met en tussen ouders op school*. Gehaald van: <http://www.onderwijsraad.nl/upload/publicaties/571/documenten/ouders-als-partners.pdf>.

5.3.3 Help leerlingen mediawijs

Hilgers, L. et al. (2012). *HandboekTweePuntNul*. Uitgever: Educus i.s.m. Van Buurt Boek.

11.1 Starten met Twitter

Van den Beemt, A. (2013). *Alleen computers?* Gehaald van: http://www.ou.nl/web/look-evenementen/column_15_mrt.

Vijlbrief, N.C. (2012). *Twitter-handleiding. Hoe je begint met Twitter*. Gehaald van: http://www.uu.nl/SiteCollectionDocuments/GW/GW_Medewerkers/Communicatie/Twitter-handleiding2012.pdf. Universiteit Utrecht.

11.2 Om over na te denken

Kennisnet, z.j. *Diploma Veilig Internet*. Gehaald van: <http://www.diplomaveiliginternet.kennisnet.nl>.

Abigaïl (stagiaire groep 5) wil graag weten hoe het gebruik van sociale media onder de leerkrachten is.

Sociale media zijn sites op het internet waar het mogelijk is voor iedereen om informatie (tekst, plaatjes, video's) te plaatsen. Iedereen kan reageren op deze informatie en deze informatie delen. Voorbeelden van sociale media zijn Hyves, Facebook, Wikikids, Twitter en YouTube.

Vul in

Mijn naam is _____, ik ben ____ jaar oud en ben leerkracht van groep _____.

1. *Maakt u wel eens gebruik van een sociale media?*
  - a. Ja
  - b. Nee

2. *Gebruikt u sociale media...*
  - a. privé.
  - b. ter voorbereiding van lessen.
  - c. bij het onderwijzen.
  - d. om ouderbetrokkenheid te vergroten.

3. *Over welke sociale media accounts beschikt u?*
  - a. Twitter
  - b. Facebook
  - c. YouTube
  - d. Skype
  - e. Google+
  - f. Anders, namelijk: _____
  - g. Ik heb geen sociale media account (ga verder naar vraag 8).

4. *Privé maak ik gebruik van sociale media.*
  - a. Ja, namelijk _____
  - b. Nee.

5. *In het onderwijs maak ik gebruik van sociale media.*
  - c. Ja, namelijk _____
  - d. Nee.

6. *Bij welk vak maak je gebruik van sociale media?*
- a. Rekenen
  - b. Taal
  - c. Spelling
  - d. Wereldoriëntatie
  - e. Muziek
  - f. Handvaardigheid
  - g. Bewegingsonderwijs
  - h. Anders, namelijk _____

7. *Hoe vaak maakt u gebruik van sociale media in het onderwijs?*
- a. Altijd
  - b. Vaak
  - c. Soms
  - d. Zelden
  - e. Nooit

8. *Denkt u dat sociale media een meerwaarde heeft in het onderwijs?*
- a. Ja, dat zou veel kunnen toevoegen.
  - b. Ja, een beetje.
  - c. Nee, dat zou niets toevoegen.
  - d. Weet ik niet.

9. *Geef aan waarom u wel of geen sociale media in het onderwijs zou gebruiken.*

Bedankt voor het invullen!

Abigaïl (stagiaire groep 5) wil graag weten hoeveel kinderen sociale media gebruiken.

Sociale media zijn sites op het internet waar het mogelijk is voor iedereen om informatie (tekst, plaatjes, video's) te plaatsen. Iedereen kan reageren op deze informatie en deze informatie delen. Voorbeelden van sociale media zijn Hyves, Facebook, Wikikids, Twitter en YouTube.

Vul in

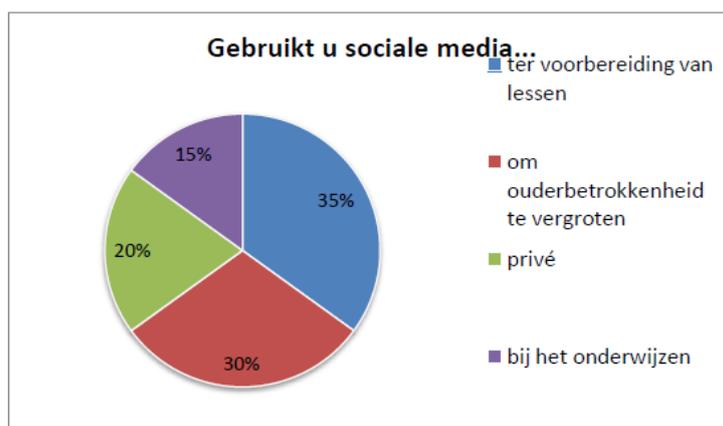
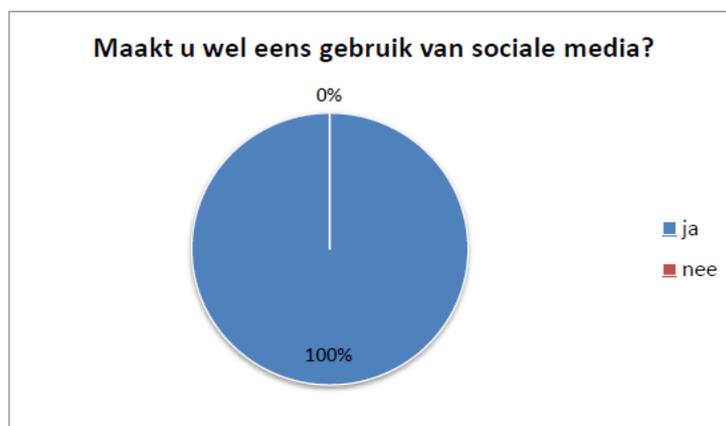
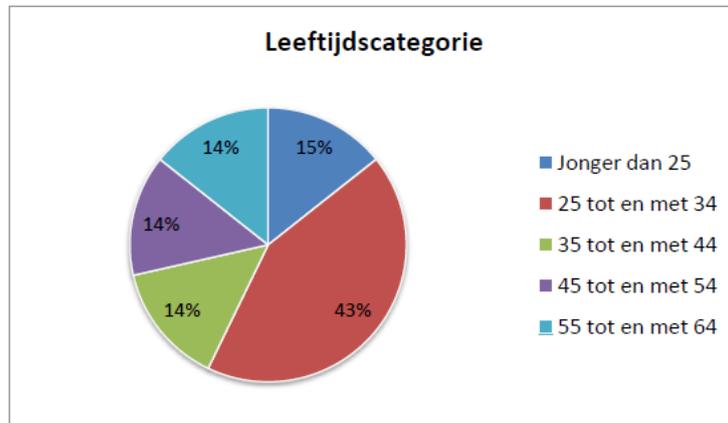
Mijn naam is _____, ik ben _____ jaar oud en zit in groep _____.

Lees de vragen goed en zet een rondje om de letters.

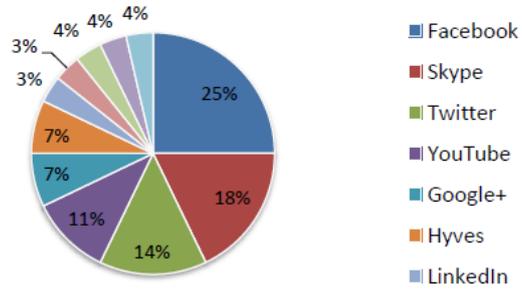
1. Zit je wel eens op internet?
  - a. Ja, elke dag.
  - b. Ja, heel soms.
  - c. Ja, meerdere keren per week.

2. Als je op internet bent, is er dan een ouder bij?
  - a. Ja, er is altijd een van mijn ouders bij.
  - b. Ja, meestal is een van mijn ouders er dan bij.
  - c. Nee, ik zit altijd alleen op internet.
  - d. Soms, maar meestal ben ik alleen.

3. Heb je een mobiele telefoon?
  - a. Ja, een normale telefoon.
  - b. Ja, een smartphone met internet.
  - c. Ja, een smartphone zonder internet.
  - d. Nee.

4. Heb je een sociale media account?
  - a. Ja, ik plaats af en toe wel berichtjes of foto's.
  - b. Ja, ik plaats bijna elke dag berichtjes of foto's.
  - c. Ja, maar doe er eigenlijk niet zoveel mee.
  - d. Nee (ga naar vraag 10).

5. Welke sociale media account heb je? Let op, dit kunnen er meer zijn!
  - a. Hyves
  - b. Habbo
  - c. Twitter
  - d. Facebook
  - e. Skype
  - f. YouTube

- g. Anders, namelijk _____
6. *Gebruik je sociale media op internet of smartphone?*
- a. Alleen op internet.
  - b. Alleen op smartphone.
  - c. Op internet en smartphone.
7. *Hoe lang gebruik je al sociale media?*
- a. Minder dan 1 jaar.
  - b. Ongeveer 1 jaar
  - c. Anders, namelijk _____
8. *Lezen je ouders je berichten?*
- a. Ja, regelmatig.
  - b. Ja, soms.
  - c. Nooit.
9. *Wordt je wel eens gepest via sociale media?*
- a. Ja, regelmatig.
  - b. Ja, soms.
  - c. Nee.
10. *Waarom gebruik je geen sociale media?*
- a. Heb ik nog niet aan gedacht.
  - b. Heb ik nog niet nodig.
  - c. Anders, namelijk _____
11. *Denk je dat sociale media goed op school kan worden gebruikt?*
- a. Ja, omdat _____
  - b. Nee, omdat _____
12. *Hoe vaak denk je dat sociale media op school gebruikt moet worden?*
- a. Altijd, omdat _____
  - b. Vaak, omdat _____
  - c. Soms, omdat _____
  - d. Nooit, omdat _____

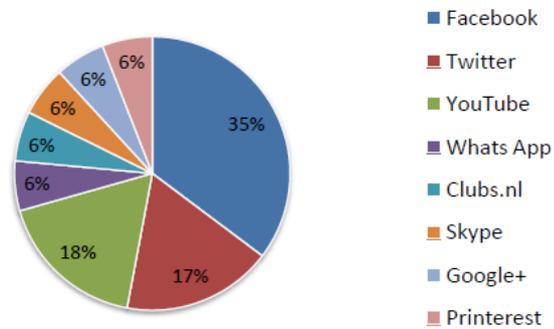
Bedankt voor het invullen!

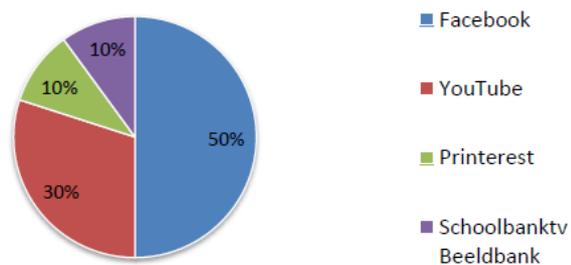
Over welke sociale media accounts beschikt u?

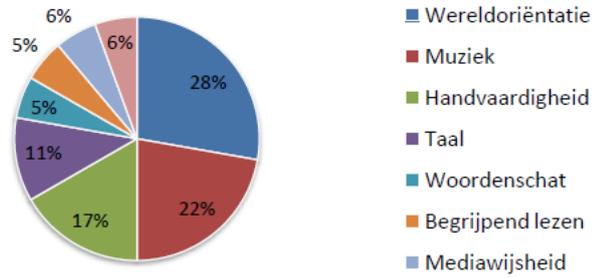
Privé maak ik gebruik van de sociale media...

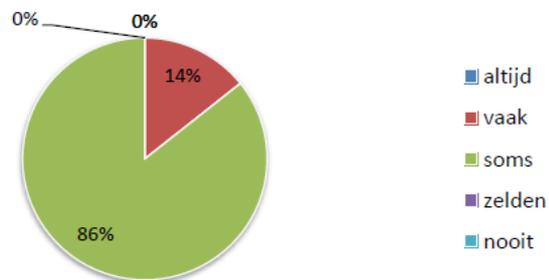
In het onderwijs maak ik gebruik van de sociale media...

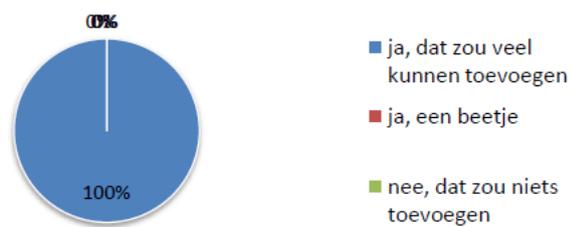
Bij welk vak maakt u gebruik van sociale media?

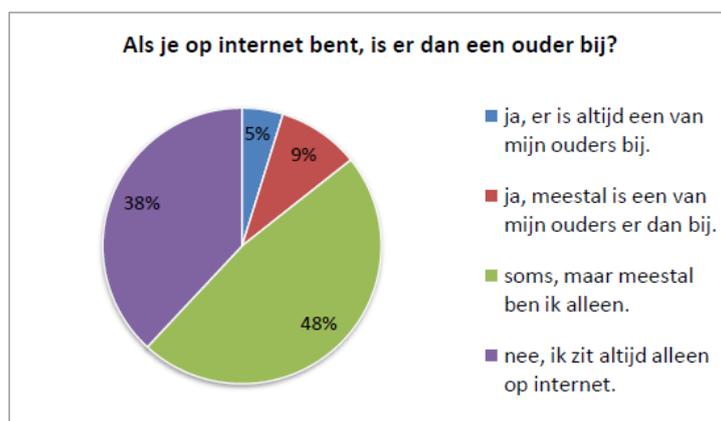
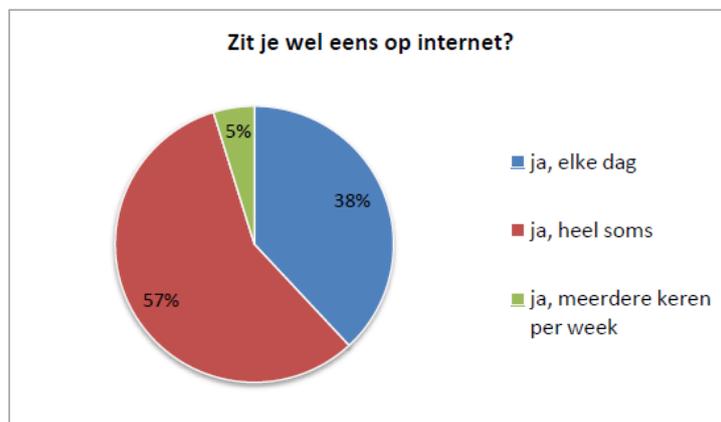
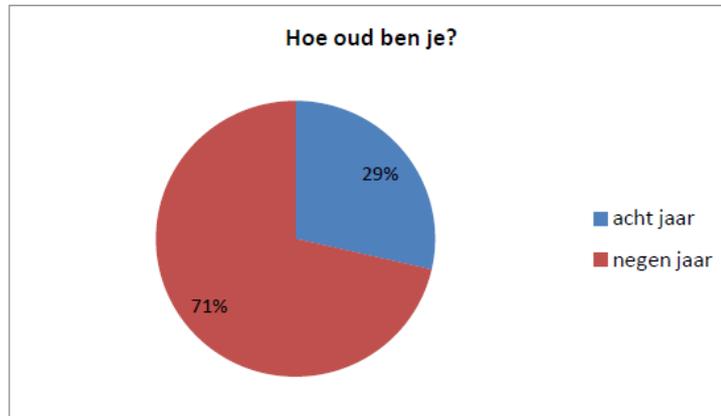

Hoe vaak maakt u gebruik van sociale media in het onderwijs?

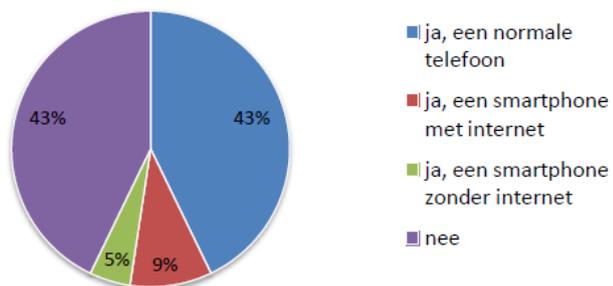

Denkt u dat sociale media een toegevoegde waarde heeft in het onderwijs?

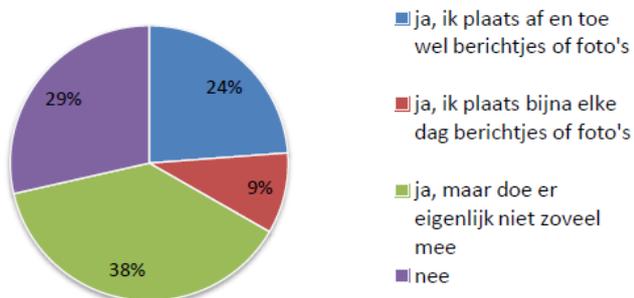

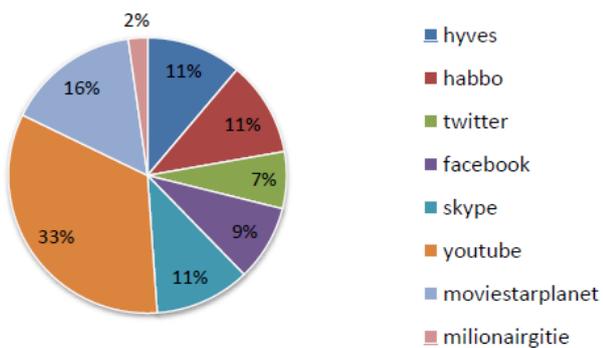
Heb je een mobiele telefoon?

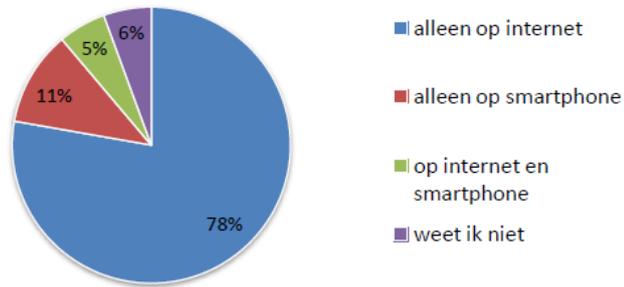
Heb je een sociale media account?

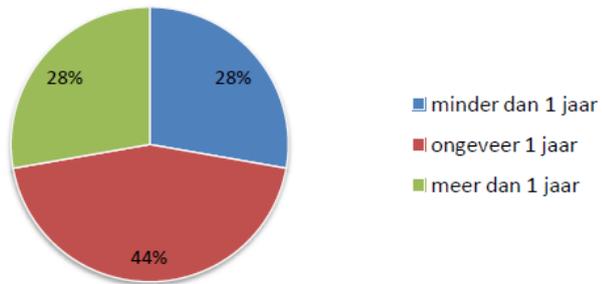
Welke sociale media gebruik je?

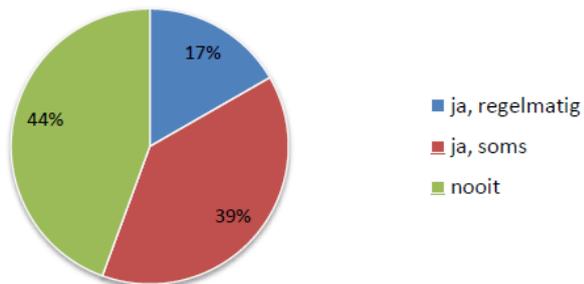
Gebruik je sociale media op internet of smartphone?

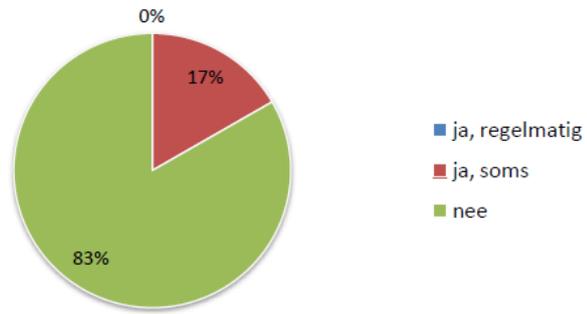
Hoe lang gebruik je al sociale media?

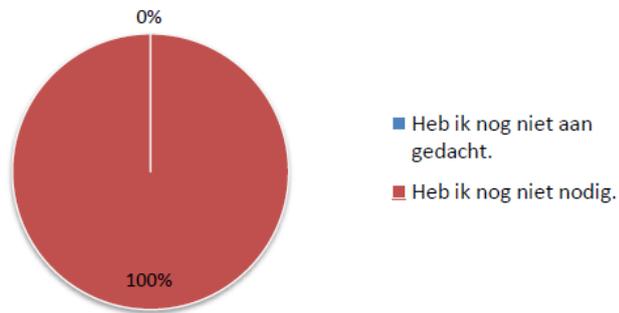
Lezen je ouders je berichten?

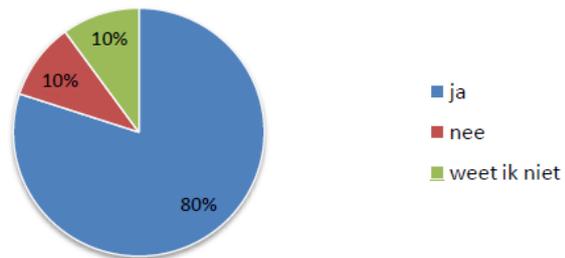
Wordt je wel eens gepest via sociale media?

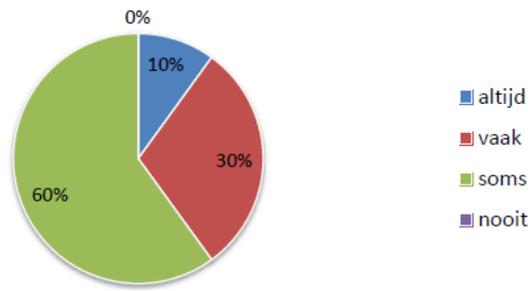
Waarom gebruik je geen sociale media?

Denk je dat sociale media goed op school kan worden gebruikt?

Hoe vaak denk je dat sociale media op school gebruikt moet worden?

Maandag, 17 juni 2013

Taal Actief, blok 10, les 9

Aan het einde van de les kunnen de kinderen van groep 5 nieuwe woorden maken door een achtervoegsel toe te voegen.

Tijdens deze les zitten de kinderen in tweetallen, deze tweetallen werken samen gedurende de les.

Fase	Tijd	Lesinhoud	Materialen
Start	09.30	Ik bied het instructiefilmpje aan. Daarna krijgen de kinderen de gelegenheid om vragen te stellen.	Apple TV, I-pad, instructiefilmpje
	09.35	Vervolgens een korte oefening, ik laat woorden zien, de kinderen voegen hier een achtervoegsel aan toe.	Kaartjes met woorden.
Kern	09.40	Korte uitleg opdracht (middels instructiekaart en I-pad, kinderen kunnen meekijken op de TV). Belangrijk: het wachtwoord verandert na de les.	Apple TV, I-pads (11x), app Twitter, instructiekaarten
	09.45	De kinderen werken in tweetallen aan de opdracht. Op het bord open ik een Tweetdeck met #ta109 zodat ik mee kan kijken met de leerlingen.	Apple TV, I-pads (11x), app Twitter, instructiekaarten
Slot	09.55	<i>Reflectie</i> Zien de kinderen hoe de woorden van betekenis veranderen door het achtervoegsel? Vonden ze het moeilijk om de juiste achtervoegsels achter de woorden te zetten? Waren sommige woorden makkelijker dan andere? Hoe komt dat?	

Kaartjes met woorden

herfst	mist	verbrand
vergeet	zenuw	zon
waar	kinder	rommel

Instructiekaart taalopdracht

1	Open de app Twitter.	
2	Inloggen met de gebruikersnaam bsnoord5 en het wachtwoord --- .	
3	Druk op de loep.	
4	Typ #ta109 in.	
5	Druk op de loep.	

6	Nu zie je alle Tweets met #ta109.	
7	Druk op één van de Tweets, dan zie je dit.	
8	Druk op het pijltje om antwoord te geven.	
9	Typ het grondwoord + achtervoegsel , de betekenis en je voorletters (let op je spelling!).	
10	Druk op Tweet.	
11	Goedzo, je hebt een Tweet beantwoord!	

Dinsdag, 17 juni 2013

Rekenen, blok 10 les 9

Aan het einde van de les begrijpen de kinderen de kommanotatie bij de kilometer.

De kinderen maken kennis met het uitrekenen van kilometer per uur en de cirkeldiagram.

Van te voren de Twitteropdrachten verzenden.

Fase	Tijd	Lesinhoud	Materialen
Start	08.45	De kinderen maken samen met mij opdracht 1 en 5. Het uitrekenen van kilometer per uur en de cirkeldiagram is nieuw.	Werkboek rekenen, bord.
Kern	08.55	Twitteropdrachten introduceren door samen Twitteropdracht 1 te maken. Ook vertellen dat de kinderen moeten laten weten of ze de opdracht gedaan hebben, dit doen ze door hun naam met #re99 terug te tweeten.	I-pad, Apple TV, Twitteropdrachten, werkboek rekenen.
	09.10	De kinderen gaan zelfstandig verder met de twitteropdrachten.	I-pad, Apple TV, Twitteropdrachten, werkboek rekenen.
Slot	09.30	Rekenles afsluiten. Hoe vond je deze manier van werken? Wat vind je er wel of niet prettig aan? Wat heb je van de les opgestoken?	

Dinsdag, 17 juni 2013

Vreedzame school, les 27

Leerlingen denken zelf na over maatregelen om conflicten of problemen in de school te voorkomen.

Oefenen in brainstormen, samenwerken en gezamenlijke besluitvorming.

Fase	Tijd	Lesinhoud	Materialen
Start	14.00	De vorige keer hebben we over mediatie gepraat. Wat was dat ook alweer? We zijn een 'vreedzame school'. Wat betekent dat ook alweer? Ik vertel dat het deze keer gaat over hoe we kunnen zorgen dat er geen onnodige conflicten komen.	
	14.05	Op het bord maak ik samen met de leerlingen een lijst van conflicten die een keer zijn gebeurd, daarbij wordt wanner en waar op school genoteerd. Ik neem een situatie van het bord en zet deze in Popplet. Samen met de kinderen brainstorm ik wat we kunnen doen om te zorgen dat er dan (of daar) niet zoveel conflicten ontstaan. Maar eigenlijk zijn er al afspraken, wie zou die kunnen benoemen, waarom zijn die afspraken er.	White bord, white bord stiften, I-pad, Apple TV, app Popplet
Kern	14.20	Met taal en rekenen hebben we Twitter gebruikt. Maar ik wil jullie ook leren het op een goede manier te gebruiken, we hebben al veel van de veilig internet lessen geleerd. Maar ik wil goede afspraken maken. De kinderen brainstormen samen in tweetallen over wat een goede afspraak zou kunnen zijn, ook verklaren waarom. Na het brainstormen mogen de kinderen de afspraak Tweeten met #vs27.	I-pads 11x, app Popplet, Twitter en tweetbeam.
	14.30	De kinderen presenteren hun afspraak, ze moeten proberen de ander te overtuigen waarom ze zich aan de afspraak moeten houden.	I-pad, Apple TV en Twitter.
Slot	14.50	Er wordt gestemd welke drie afspraken het beste zijn.	
	14.55	Wat vind je van deze manier om samen afspraken te maken? Zijn er nog andere problemen waar we samen eens over zouden kunnen praten?	

Denk aan afspraken als alleen voornamen, let op spelling en zinsopbouw en geen afbrekers wanneer die niet aan bod zijn gekomen!